

V Bruseli 22. 4. 2015
COM(2015) 178 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o dobrovoľnom systéme pre ekodizajn herných konzol

{SWD(2015) 88 final}

{SWD(2015) 89 final}

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o dobrovoľnom systéme pre ekodizajn herných konzol

1. Úvod a právny rámec

V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES z 21. októbra 2009 o vytvorení rámca na stanovenie požiadaviek na ekodizajn energeticky významných výrobkov (smernica o ekodizajne)¹ sa stanovuje právny rámec na zavedenie požiadaviek týkajúcich sa ekodizajnu pre vybrané prioritné skupiny výrobkov.

Podľa článku 15 ods. 2 písm. a) až c) smernice o ekodizajne sa na prioritnú skupinu výrobkov musí vzťahovať buď záväzné vykonávacie opatrenie (t. j. nariadenie Komisie) alebo samoregulačné opatrenie (napr. dobrovoľná dohoda uzatvorená výrobným odvetvím), ak spĺňa tri podmienky: i) predstavuje významný objem odbytu, ii) má významný vplyv na životné prostredie a iii) má významný potenciál zlepšenia, pokiaľ ide o jeho vplyv na životné prostredie.

Okrem toho sa v odôvodnení 18 smernice o ekodizajne uvádza, že na prioritné skupiny výrobkov by sa mali namiesto záväzných vykonávacích opatrení uplatňovať skôr alternatívne postupy, ako je samoregulácia zo strany výrobného odvetvia alebo dobrovoľné dohody, ak je pravdepodobné, že takýmto postupom sa ciele politiky dosiahnu rýchlejšie a menej nákladným spôsobom než prostredníctvom povinných požiadaviek.

Dobrovoľné dohody alebo iné samoregulačné opatrenia možno považovať za alternatívy k vykonávacím opatreniam v rámci smernice o ekodizajne za predpokladu, že sú v súlade s kritériami stanovenými v prílohe VIII k smernici o ekodizajne.

2. Dobrovoľný systém navrhovaný výrobným odvetvím pre herné konzoly

V pracovnom pláne na roky 2009 – 2011 podľa smernice o ekodizajne je skupina výrobkov „zvukové a zobrazovacie zariadenia“ zahrnutá medzi výrobky poskytujúce veľký potenciál na nákladovo efektívne zníženie emisií skleníkových plynov.

Komisia uskutočnila prípravnú štúdiu o zvukových a zobrazovacích zariadeniach vrátane herných konzol.

V uvedenej prípravnej štúdií² sa potvrdilo, že táto skupina výrobkov spĺňa kritériá uvedené v článku 15 smernice o ekodizajne. Konkrétne, pripadá na ňu významný objem odbytu, má významný vplyv na životné prostredie a významný potenciál zlepšenia. Zvukové a zobrazovacie zariadenia by preto mohli podliehať vykonávaciemu opatreniu alebo samoregulačnému opatreniu.

Spotreba energie videoprehrávačov/rekordérov a projektorov v pohotovostnom režime a vypnutom stave je už primerane ošetrovaná nariadením Komisie (ES) č. 1275/2008 týkajúcim sa ekodizajnu (tzv. nariadenie o spotrebe energie v stave pohotovosti). Trh s týmito výrobkami sa v nasledujúcich rokoch pravdepodobne zmenší, pretože sa čoraz viac používa stríming a také zariadenia na prehrávanie zvukového a obrazového obsahu, ktoré nevyužívajú žiadne médiá. Jediný segment tohto produktového trhu, v prípade ktorého sa v nadchádzajúcich rokoch pravdepodobne zaznamená vyšší odbyt, sú herné konzoly.

¹ Ú. v. EÚ L 285, 31.10.2009, s. 10.

² Prípravná štúdia skupiny EuP „Building on the Eco-design Directive, EuP Group Analysis (I) ENTR Lot 3 Sound and Imaging Equipment“. Záverečné správy boli uverejnené v novembri 2010. Štúdia je k dispozícii na lokalite: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/ecodesign/product-groups/sound-imaging/files/lot3-sound-and-image-final_en.pdf.

Spoločnosti pôsobiace na trhu herných konzol navrhli dobrovoľnú dohodu, ktorou sa stanovujú osobitné požiadavky na ekodizajn pre modely herných konzol uvádzané na trh EÚ, ktoré majú v aktívnom hracom režime spotrebu energie viac ako 20 W. Signatári sa na tomto dobrovoľnom systéme dohodli v apríli 2014.

Odhaduje sa, že záväzky prijaté signatármi dobrovoľnej dohody prinesú v roku 2020 úspory energie predstavujúce 1 TWh, čo predstavuje o 0,494 Mt menej emisií CO₂³.

Komisia podrobila dobrovoľný systém navrhnutý výrobným odvetvím podrobnému posúdeniu vplyvu⁴ a viedla o ňom konzultácie so zainteresovanými stranami v priebehu konzultačného fóra pre ekodizajn⁵ zriadeného podľa článku 18 smernice o ekodizajne.

V posúdení vplyvu sa dospelo k záveru, že navrhovaným dobrovoľným systémom by sa dosiahli ciele politiky rýchlejšie a menej nákladným spôsobom než prostredníctvom povinných požiadaviek. Zároveň sa v ňom dospelo k záveru, že navrhovaný systém je podľa požiadavky v prílohe VIII k smernici o ekodizajne v súlade so všetkými ustanoveniami zmluvy (predovšetkým s pravidlami vnútorného trhu a hospodárskej súťaže), medzinárodnými záväzkami EÚ (vrátane multilaterálnych obchodných pravidiel), cieľmi smernice o ekodizajne a osobitnými kritériami posudzovania, akými sú i) otvorenosť účasti, ii) pridaná hodnota, iii) reprezentatívnosť, iv) kvantifikované a rozvrhnuté ciele, v) zapojenie občianskej spoločnosti, vi) monitorovanie a podávanie správ, vii) nákladová efektívnosť spravovania samoregulačnej iniciatívy, viii) udržateľnosť a ix) kompatibilita stimulov.

3. Prvky dobrovoľnej dohody

V dobrovoľnej dohode, ktorú uzatvorilo výrobné odvetvie, sa stanovujú osobitné požiadavky týkajúce sa ekodizajnu herných konzol uvádzaných na trh EÚ.

Podľa požiadaviek smernice o ekodizajne predstavujú signatári tohto dobrovoľného systému výraznú väčšinu príslušného hospodárskeho odvetvia. Podľa dohody sa každý signatár zaväzuje, že aspoň 90 % všetkých herných konzol, ktoré uvádza na trh, bude spĺňať uplatniteľné minimálne požiadavky na energetickú efektívnosť.

Okrem zavedenia požiadaviek týkajúcich sa ekodizajnu sa dohodou zriaďujú dva správne orgány:

- riadiaci výbor zložený zo zástupcov signatárov dohody, ktorí dohodu spravujú, a pozorovateľov, ku ktorým môžu patriť zástupcovia Európskej komisie, členských štátov EÚ, environmentálnych a spotrebiteľských organizácií, a
- úrad nezávislého inšpektora menovaného riadiacim výborom, ktorý posudzuje dodržiavanie záväzkov, ktoré sú uvedené v dohode, jednotlivými signatármi, a ktorý Komisii poskytuje správy o dodržiavaní záväzkov⁶.

Dohodou sa tiež stanovujú povinnosti predkladať správy, pričom každý signatár musí požadované informácie poskytovať nezávislému inšpektorovi s tým, že ak tak neurobí, hrozí mu odňatie štatútu signatára.

V dohode sa stanovuje aj postup, ktorý riadiacemu výboru umožňuje modifikovať ustanovenia dohody, a najmä upravovať prísnosť požiadaviek podľa situácie na trhu.

³ Podľa usmernení DECC na rok 2014.

⁴ Výbor pre posudzovanie vplyvu vydal 27. marca 2013 k hodnoteniu vplyvu priaznivé stanovisko.

⁵ Dobrovoľný systém pre herné konzoly bol predmetom diskusií v rámci konzultačného fóra pre ekodizajn, ktoré sa konalo 9. novembra 2012.

⁶ Správy o dodržiavaní záväzkov sú prístupné zainteresovaným stranám a možno o nich so zainteresovanými stranami diskutovať.

Aby mali všetky zainteresované strany, a najmä potenciálni signatári, dostatočne včas prístup k správnym a aktualizovaným informáciám o požiadavkách uplatňovaných na herné konzoly, bude na webovej lokalite Európskej komisie – Európa – venovanej politike ekodizajnu⁷ a na webovej lokalite venovanej tomuto systému⁸ vždy uverejnená najnovšia verzia dobrovoľnej dohody spolu s posúdením vplyvu a touto správou. Táto osobitná webová lokalita bude takisto obsahovať informácie o technických špecifikáciách a vlastnostiach každého modelu konzoly uvedeného na trh EÚ každým zo signatárov.

4. Prijatie dobrovoľného systému

Vzhľadom na to, že sa dobrovoľným systémom, ktorý pre herné konzoly navrhuje výrobné odvetvie, dosiahnu ciele politiky rýchlejšie a pri nižších nákladoch než prostredníctvom povinných požiadaviek, a keďže tento systém spĺňa všetky kritériá uvedené v prílohe VIII k smernici o ekodizajne, Komisia uznáva, že herné konzoly uvádzané na trh EÚ podliehajú dobrovoľnému systému pre ekodizajn, ktorý stanovilo výrobné odvetvie. Podmienky týkajúce sa tohto systému sú stanovené v dobrovoľnej dohode uzavretej výrobným odvetvím.

Komisia považuje tento dobrovoľný systém za platnú alternatívu k vykonávaciemu opatreniu týkajúcemu sa ekodizajnu. Preto Komisia nepristúpi k zavedeniu povinných požiadaviek na ekodizajn herných konzol uvádzaných na trh EÚ, pokiaľ bude dobrovoľná dohoda a akékoľvek jej následné verzie uzavreté v rámci navrhovaného dobrovoľného systému podľa názoru Komisie spĺňať svoje ciele a všeobecné zásady vymedzené v smernici o ekodizajne.

Dobrovoľný systém musí najmä v priebehu celého obdobia uplatňovania byť v súlade so všeobecnými zásadami vymedzenými v smernici o ekodizajne, medzi ktoré patrí: prispievanie k politickým cieľom smernice o ekodizajne, otvorenosť účasti pre všetky spoločnosti pôsobiace na trhu s hernými konzolami, pokrytie prevažnej väčšiny príslušného hospodárskeho sektora⁹, zrozumiteľnosť a jednoznačnosť jeho podmienok, transparentnosť, spoľahlivý systém monitorovania a absencia neprimeraného administratívneho zaťaženia.

Všetky osobitné požiadavky na ekodizajn herných konzol uvádzaných na trh EÚ, ktoré sú vymedzené v dobrovoľnej dohode a vo všetkých jej ďalších verziách uzavretých v rámci dobrovoľného systému, by mali prinášať aj pridanú hodnotu, pokiaľ ide o zlepšenie celkového vplyvu daných výrobkov na životné prostredie.

Okrem toho sa podľa požiadaviek Komisie a zainteresovaných strán od signatárov dobrovoľnej dohody vyžaduje, aby

- priebežne hodnotili pokrok pri uplatňovaní systému,
- spolupracovali s útvarmi Komisie, členskými štátmi a zainteresovanými stranami s cieľom neustále zlepšovať environmentálne vlastnosti herných konzol, a to najmä neustálym preskúvaním cieľov v oblasti spotreby energie stanovených v dobrovoľnej dohode, a aby prípadne zohľadňovali aj ďalšie relevantné environmentálne aspekty,
- spolupracovali s útvarmi Komisie, členskými štátmi a zainteresovanými stranami na zlepšovaní mechanizmu podávania správ a pravidiel monitorovania a auditu,
- poskytovali v rámci lehôt stanovených v dobrovoľnej dohode príslušné údaje, ktoré Komisii a zainteresovaným stranám umožnia monitorovať dosahovanie cieľov dohody, v rámci ktorej sa každý signatár zaväzuje poskytovať informácie o všetkých modeloch herných konzol, ktoré uviedol na trh EÚ, ako aj informácie o spotrebe energie a ďalších vlastnostiach majúcich vplyv na životné prostredie, ktoré sú

⁷ http://ec.europa.eu/energy/efficiency/labelling/agreements_en.htm.

⁸ www.xxx.eu.

⁹ Najmenej 70 % výrobkov uvedených na trh.

upravené v dobrovoľnej dohode (napr. požiadavky na informácie), a to v prípade každého modelu, na ktorý sa vzťahuje dobrovoľná dohoda, a

- vynakladali úsilie na zabezpečenie aktívnej účasti potenciálnych signatárov na predmetnom systéme.

5. Monitorovanie dobrovoľného systému

Ako sa vyžaduje v bode 6 prílohy VIII k smernici o ekodizajne, Komisia bude s pomocou konzultačného fóra pre ekodizajn a výboru uvedeného v článku 19 ods. 1 smernice o ekodizajne monitorovať uplatňovanie dobrovoľného systému, a najmä jeho súlad so všeobecnými zásadami, ako aj primeranosť požiadaviek na ekodizajn, ktoré sú uvedené v dobrovoľnej dohode a vo všetkých jej nasledujúcich verziách.

Komisia bude venovať osobitnú pozornosť povinnostiam týkajúcim sa podávania správ a pravidiel monitorovania stanoveným v smernici o ekodizajne, v existujúcich usmerneniach Komisie a v samotnej dohode. Komisia bude predovšetkým kontrolovať, či ustanovenia dohody a ich uplatňovanie signatármi umožňuje Komisii a zainteresovaným stranám (vrátane vnútroštátnych orgánov) efektívne monitorovať účinnosť dohody a úroveň dosahovania jej cieľov.

Ak Komisia dospeje k záveru, že ciele a všeobecné zásady smernice o ekodizajne tak, ako sú zohľadnené v dobrovoľnom systéme, nie sú splnené a/alebo že sa signatári dobrovoľnej dohody nepretržite neusilujú o napĺňanie cieľov týkajúcich sa znižovania spotreby energie a nezlepšia požiadavky týkajúce sa iných než energetických aspektov, ktoré sú uvedené v dobrovoľnej dohode, alebo prípadne do ďalších verzií dohody nezačlenia nové relevantné environmentálne aspekty, Komisia prijme požiadavky na ekodizajn herných konzol formou záväzného vykonávacieho opatrenia.

6. Záver

Dobrovoľný systém pre ekodizajn navrhovaný výrobným odvetvím pre herné konzoly je v súlade so všetkými ustanoveniami zmluvy, medzinárodnými záväzkami EÚ a osobitnými kritériami posudzovania, a preto sa považuje za platný podľa smernice o ekodizajne.

Posúdením vplyvu, ktoré vykonala Komisia, sa zistilo, že týmto dobrovoľným systémom pre ekodizajn sa dosiahnu ciele politiky rýchlejšie a pri nižších nákladoch ako prostredníctvom povinných požiadaviek.

Komisia uznáva, že na herné konzoly uvádzané na trh EÚ by sa mal vzťahovať dobrovoľný systém pre ekodizajn. Podmienky týkajúce sa tohto systému sú stanovené v dobrovoľnej dohode, ktorú uzavreli zástupcovia výrobného odvetvia.

Komisia pokladá tento dobrovoľný systém za platnú alternatívu k vykonávaciemu opatreniu týkajúcemu sa ekodizajnu, a preto zatiaľ nebude zavádzať povinné požiadavky na ekodizajn herných konzol uvádzaných na trh EÚ.

Komisia bude neustále monitorovať uplatňovanie príslušného dobrovoľného systému. Ak sa zistí, že nedochádza k plneniu cieľov a všeobecných zásad smernice o ekodizajne, Komisia môže zaviesť požiadavky na ekodizajn herných konzol formou záväzného vykonávacieho opatrenia.